

gulos hos fontes, binos nimirum Hirschfeldenses, et hunc Hertwigswaldensem, ex subtilissimo spiritu minerali, terraque constare calcarea et martiali. Hinc etiam evidenti consecutione confici, vt has acidulas vnus eiusdemque efficacitatis aestimemus. Qua in sententia et nos sumus adquieturi.

§. VI.

3. Acidulae Falcobergenses.

Inter Yoterios Silesiae fontes, qui ex alcalino-martialium sunt classe, recensuit quoque primo statim loco clarissimus MARTINVS FOERSTER p) acidulas *Falcobergenses*, in Oppoliensi principatu, Nisam versus, fitas: quas, quoniam a prioribus, quos citavi, popularibus meis intactae sunt relictæ, nunc hic, adpendicis loco, breuissime ex adparatu *Strumpfsiano* q) describam. Ceterum haud dissimulabo, vbinam locorum scateat hic fons? vtrum in ipso oppido *Falcomontio*? an in circumiecta dioecesi? me omnino ignorare cum ignarissimis. *Strumpfsianis* r)

enim

fidis experimento post aliquot horas viridescentem adquisuerunt colorem.

p) In prooemio *dissert. citat.*

q) De hoc confer. FRANCISCI KVRTZII *dissert. allegat.* §. I.

r) Hanc schedula ita inscribitur: *Untersuchung desjenigen mineralischen Wassers, welches mir von Falckenberg im Oppelschen nach Breslau geschickt worden ist.*

enim schedulis solis debeo, quae hoc de fonte referre possum. Interea aquae huius mineralis dignitas, chemico examine explorata et confirmata, videtur omnino suo merito ita comparata, ut vicinis medicis aut curiosis naturae scrutatoribus sit incitamento, cur obscuram adhuc harum acidularum, plerisque suis conterraneis insigniter antecellentium, scaturiginem omni accuratione indagent. Ipsius autem examinis, a STRUMPFIO instituti, haec fuit ratio. Transmissa erat lagena vitrea firma et crassa, exquisite obturata, quatuorque libras huius aquae complexa: quae, laxato lagenae obturamento, naribusque orificio admoto, olfactui prurientem velut, ut a sulphureo acido spiritu excitari solet, impressit sensum. Linguam quoque grato acidulo et subferuginoso, qui alias in atramento deprehenditur, sapore infecit. Effusa porro in patentius vitrum haec aqua innumeris bullulis aereis distingui coepit: quae eadem, hodie limpida, exacta nocte turbida euaserrat, copioso sedimento subflavescente ad vitri fundum reiecto. Idem phaenomenon protinus accidit, quotiescunque certa quaedam harum acidularum portio cum dupla alcoholis vini portione permiscebatur. Contra ea parum turbata est haec aqua ab instillato, quod chemici vocant, oleo tartari per deliquium. Admixtus violarum syrupus mox viridi tinctus est colore. Gallarum vero aut Chinchonae

decoctum, huic aquae infusum, primo purpureum induxit colorem, post aliquot horas magis magisque nigricantem. Rhei pulveri admistae hae acidulae mox ex flauo fuscam effecerunt tincturam. Ab hydrargyro sublimato, purissima destillata aqua soluto, et nostris cum acidulis misto, mox turbari omnia coeperunt, desidente demum coagulo velut mucoso aurantii coloris. Duae denique huius aquae librae, ut moris artisque est, in vapores, ad siccitatem usque, actae, reliquerunt massam leuiter fuscam, salino-terrestrem: quae deinde accurate elixa dedit alcalini salis mineralis grana vndetriginta; terrae alcalinae grana octo; molecularum martialium grana circiter tria. In ista autem terra alcalina aliquid natrosae subesse videbatur materiae, quam nunc vulgo magnesianam salis amari appellare malunt: quandoquidem, si haec terra vitrioli spiritu attentaretur, viuida subsecuta est efferuescentia, massa ipsa autem dein, aquae adfusionem temperata, amarorem insignem contraxit, cathartico sali alioqui proprium, subsidente denique parua quadam copia seleniticae terrae. Haec

STRUMPFIVS. Quotusquisque est medicorum, in fontium soteriorum notitia non hospitum, qui non intelligat, has ipsas, quas nunc descripsimus, acidulas ad misturam indolemque *Bilinsium* aquarum, quae inter Bohemos maximae sunt celebritatis, proxime accedere, adeoque absolute esse dignas, quarum

rum scaturigo denuo inuestigetur. Ita enim fiet, vt
tu quoque inter ceteras Silesiae nobilissimas aquas
emineas, *fons Falcomontane!* et in affluente olim
aegrotantium caterua per te

— *malis redeat suaue rubens color:*

Non artus macies occupet aridos.

Iam poti latices pectora roborent:

Et quodcunque mali est, quod miseri timent,

Vicinis fluuiis da procul hinc, precor,

Portandum rapidis in mare fluctibus.

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

A	1	R	2	G	3	B	4	5	6	M	8	W	9	G	10	K	11	12	13	14	C	15	Y	17	M	19
----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	---	---	----------	---	----------	---	----------	----	----------	----	----	----	----	----------	----	----------	----	----------	----

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27

Inches